

PROTOKOLL

fra møte i Fylkesstyret Akershus

Møtedato 08.01.2019 Vår dato: 09.01.2019
Møtetid 10:00 Utvalgssekretær Akershus Bondelag
Møtested Grønt Fagsenter Hvam

Sak 18/00898

Som medlemmer møtte: Sigurd Enger (leder), Eli Berven (nestleder), Ann-Kristin Knudsen, Svein Bjerke, Helge Olaf Aas, Terje Romsaas (1. vara) og Marit Helene Lund (ABK).

Frafall: Maja Aas (ABU).

Fra administrasjonen: Vidar Kapelrud (sekr.) og Anders Klaseie, Eline Stokstad Oserud. Simen Solbakken deltok på deler av møtet.

Til behandling:

1/19 19/00026-1 Faste saker Akershus januar 2019

1/2018 Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak: Godkjennes.

2/2018 Godkjenning av protokoll fra styremøte 4. desember 2018

Vedtak: Godkjennes.

4/2018 Regnskap/Økonomi

Regnskap 2018 ikke klart til gjennomgang, legges frem på neste styremøte.

5/2018 Medlemsoversikt

Akershus økte med 6 medlemmer til 5350 pr 31.12.2018.

Vedtak: Tas til etterretning.

6/2018 Representasjon/Invitasjoner

Januar 2019

4.1.	AU-møte AB
5.01	Vestby Landbrukslag, 125-års jubileum
08.01.	Styremøte AB
10.01	Organisasjonskurs for nye tillitsvalgte, del 1 (Oslo)
14.01	Korn- og kraftfôrkurs, Felleskjøpet
15.01	Mat og Landbruk 2019, Radisson Blu Plaza hotel, Oslo
16.1.	Org. sjef samling Norges Bondelag
17.1.	Org. sjef samling Norges Bondelag
19.-20.1.	Eierskiftekurs, Olavsgaard
17.1.	Regionmøte Øvre Romerike, Grønt fagsenter Hvam
22.1.	Regionmøte Nedre Romerike, Aur Gjestegård, Aurskog
22.1.	Regionmøte Follo, Krosser Gård, Ås
24.01	Organisasjonskurs for nye tillitsvalgte, del 2
26.01	Ås Landbrukslag, 125-års jubileum
28.01	Møte i korn- og miljøutvalget Akershus og Østfold
31.01.	Kornkonferansen Felleskjøpet

Februar 2019

05.2.	Styremøte AB
12.02	Korn- og kraftfôrkurs, Felleskjøpet
12.-13.2.	NIBIO-konferansen 2018 (Sigurd)
15.2.	Lokallagene frist Questback «Foran jordbruksforhandlingene»
23.2.	Årsmøte i Akershus Bygdeungdomslag (Terje og Eli)
23.2.	Årsmøte Akershus Sau og geit (Helge)
26.2.?	Distriktsråd HV-02 (Terje)
26.2.	Dialogmøte Akershus «Foran jordbruksforhandlingene»

Mars 2019

- 02.3.?   Årsmøte Tyr (Eli)
  - 05.3.   Styremøte AB
  - xx.3.   Stormøte korn, Akershus og Østfold. (Sted:??)
  - 15.3.   Fylkeslagene frist for innspill «Foran jordbruksforhandlingene»
  - 16.3.   Årsmøte i Akershus Bygdekvinne­lag (Sigurd og Ann-Kristin)
  - 20. 3.   Årsmøte og avslutning for gammelt og nytt styre (Sted: Nesodden)
  - 21. 3.   Konstituering av nytt styre (Sted: Oslo) Forslag til vedtak: Tas til etterretning.
- Vedtak: Tas til orientering.

7/2018

Nytt fra ABK

- Fylkesstyremøte 3. desember, hjemme hos fylkesleder Ingrid Grene Henriksen i Eidsvoll. Akershus Bondelag var representert ved Helge Olaf Aas.
- Evaluering av Bygdekvinnetreffet i november: mye positivt!
- 16. mars avholdes fylkesårsmøtet for Akershus på Smakfulle Rom, Sørum.
- 17. mars blir det inspirasjonsdag på Scandic Hotel, Lillestrøm

Vedtak: Tas til orientering.

8/2018

Nytt fra ABU

(ABU hadde forfall)

- Førjul, romjul og nyttår → mange fester og sosiale sammenkomster arrangert.

Vedtak: Tas til orientering

Saker til behandling

1/19 19/00027-1 Regionmøtene - opplegg og arbeidsform

Vedtak

Regionmøtene gjennomføres som beskrevet i saksfremlegget. Administrasjonen forbereder kjøreplan og plansjer.

Saksutredning

Regionmøtet ledes av styrets regionansvarlige. Org. sjef bidrar med organisasjonssakene mens styreleder innleder om de politiske sakene. Lokalvalg-aktiviteter drøftes i gruppearbeid – her kan gode idéer deles!

AB løfter særskilt frem tema som produksjonsfordeling og kanaliseringspolitikken, inkl. korn-kraftfôr problematikken. Videre forbereder administrasjonen oversikt over de kommunene der rullering av arealplaner mm er mest aktuelt for oppfølging.

Også klimautfordringene samt dyrevelferd drøftes bredt på møtet.

TINE har for øvrig signalisert at de ønsker et samarbeid med bondelaget om politikerkontakt foran valget 2019.

På styremøtet 4/12/2018 ble følgende vedtatt:

«Regionmøtene gjennomføres i januar med følgende saker på agendaen:

- *Foran jordbruksforhandlingene*
- *Bondelagets organisasjonsstruktur*
- *Aktiviteter lokalt før valget 2019*
- *Aktuelle saker i Bondelaget»*

Vedtaket var basert på følgende underlag:

Regionmøter er planlagt som følger:

17.1.	<i>Regionmøte Øvre Romerike, Grønt Fagsenter Hvam.</i>	<i>Fra styret: Terje</i>
21.1.	<i>Regionmøte Nedre Romerike, Aur Gjestegård, Aurskog</i>	<i>Fra styret: Eli og Terje</i>
22.1.	<i>Regionmøte Follo, Krosser Gård, Ås</i>	<i>Fra styret: Ann-Kristin og Svein</i>
- Vi søker å finne lokale møteplasser, helst på gårder med møtelokaler, servering etc.*

Saker på regionmøtene:

Foran jordbruksforhandlingene

- *Studiearbeidet «Foran jordbruksforhandlingene» sendes ut før jul 2018. Lokallagene har frist til 15. februar 2019 med å svare på QuestBack.*
- *Fylkeslaget har videre frist til å sende inn innspill 15. mars 2019, noe som passer bra med sluttbehandling på styremøtet berammet 5. mars 2019.*

Bondelagets organisasjonsstruktur

- *Oppdatering. Saken tas også opp på årsmøtet 20. mars 2019.*

Aktiviteter lokalt før valget 2019

- *Gruppearbeid/idédugnad på lokale aktiviteter/forslag*
- *Invitere lokalpolitikere på gårdsbesøk/aktivitet som kan gi mediebløst («Bonde for én dag»)*
- *Avklare med Østfold og Buskerud aktiviteter før fylkestingsvalget*

Aktuelle saker i Bondelaget

- *Sentralt*
- *Lokalt i Akershus*

2/19 18/00832-2 Årsmøte 2019 Akershus - Priser

Vedtak

Styrets diskusjon og konkrete forslag følges opp av administrasjonen.

Saksutredning

På årsmøtet har vi tradisjonelt delt ut følgende priser og oppmerksomheter (ikke krav om at alle priser skal deles ut hvert år):

- Årets lokallag 2018
- Årets vervevinner 2018
- «Stå-på prisen» 2018
- Diplom til lokallag som har arrangert Åpen Gård i 2018
- «Takk for innsatsen» - blomster og traug til De som eventuelt går ut av fylkesstyret

Årets lokallag i fylket

Synliggjøring av gode og offensive lokallag med bra aktivitetsnivå og god oppfølging av egne og potensielle medlemmer er viktig. Der det er aktuelt, kan det legges vekt på god støtte fra lokallagene til medlemmer som opplever ulike krisesituasjoner, som brann, ulykker, sykdom, eller dyresykdomsutbrudd. Alle fylker skal markere årets lokallag under sine årsmøter eller på andre arrangementer.

Prisen består av **et diplom, blomst og bondelagets jakkemerker** som overrekkes og omtales på fylkesårsmøtet. Dersom det er aktuelt fremmes også laget til årets lag i Norges Bondelag Retningslinjer for tildeling av premie for fylkesvinner, fra Norges Bondelag:

- Ett eller flere lokallag kan til sammen få 5.000 kroner i pris til årets lokallag i fylket. (Prisen kan gis ett lokallag eller deles mellom flere lokallag)
- Kriteriene for tildeling er:
  - o Høyt aktivitetsnivå
  - o God synlighet i lokalmiljøet
  - o God oppfølging av eksisterende og nye medlemmer
  - o Gode ververesultater og godt vervearbeid
- Prisen deles ut på bakgrunn av aktiviteter og resultater i året.
- Prisen utbetales lokallaget direkte etter mottatt søknad.

Prisvinnere:

2012: Søndre Høland Landbrukslag

2013 Nittedal og Hakadal Bondelag.

2014 Sørums Bondelag.

2015 Eidsvoll landbrukslag

2016 Frogn bondelag

2017 Fet Jordbruksforening, Årets lokallag 2016

2018 Enebakk Landbrukslag, Årets lokallag 2017

Vervevinnere

Årsmøtet 2013: (ikke utdelt)

Årsmøtet 2014: (ikke utdelt)

Årsmøtet 2015: (ikke utdelt)

Årsmøtet 2016:

På lokallagsstyresamlingen i mai 2015 lanserte fylkeslaget en verveaksjon hvor laget med størst vekst ift antall nye medlemmer etter en omfattende formel for å ivareta både prosenter, store og små lag og aktivitetsnivå. Akers Oslo vant for flest nye antall medlemmer fra 408 medlemmer til 452 medlemmer, mens Rælingen vant for størst engasjement og aktivitet i kampanjen fra 64 til 73 medlemmer. **Premien er en middag med lokal mat for styret.** Totalt har Akershus Bondelag passert 5000 medlemmer og var ved årsskiftet 5057 medlemmer.

Årsmøtet 2017: (ikke utdelt)

Årsmøtet 2018:

Akershus Bondelag har de siste årene hatt en stabil og god medlemsvekst og teller per 31/12/2017 hele 5344 medlemmer.

Styret har i år lagt vekt på prosentvis vekst som hovedkriterium, og da er det Oslo Bybondelag som topper statistikken med en vekst på 115,8%! Bybondelaget ble stiftet i 2016, og med en vekst på 22 medlemmer er nå laget ikke lenger det minste i Akershus og Oslo.

«Stå-på prisen»

Akershus Bondelag's retningslinjer for Pris for «Pågangsmot»

- Prisen kan tildeles en person, et par eller en gruppe personer.
- Minst 50% av prismottakerne må være medlem av Akershus Bondelag.
- Kriteriet for å få tildelingen er å direkte eller indirekte bidratt med stor innsats og pågangsmot for satsing på landbruket i Akershus.
- Forslagsstillerne kan være lag, enkeltmedlemmer eller styret i Akershus Bondelag.
- Jury til å plukke ut vinneren blant innkomne forslag er arbeidsutvalget i Akershus Bondelag.
- Prisen blir utdelt på årsmøte i Akershus Bondelag, og består av **diplom og tinnkrus.**

Vedtatt på styremøte i Akershus Bondelag 21. mars 2000.

31.3.2014: Prisen «Pågangsmot» har endret navn til Stå på prisen fra 2010.

Utdelingsår:	For år:
2000 Erik Eggum, Nes Landbrukslag Nes	1999 – Oppstart av purkering i
2001 Øko Troll Samdrift v/Anton Sundby og Vegard Wenger	2000
2002 Dagny og Nils Åge Jegstad	2001
2003 Barbro Vøien Aaby og Bjørn Aaby, Nannestad	2002
2004 Bjørg Tveit Strøm og Eivind Strøm	2003
2005 Solveig og Arne Bjørnholt	2004 – Akershus Biffring 1
2006 Anne-Kristin Rolstad og Frank Buvarp	2005 – Friskgården på Romerike
2007 Camilla og Håkon Galby, Nesodden	2006 – Melkeprodusenter
2008 Arne Pedersen og Thorvald Sverdrup	2007 – "Bevar Nordby"
2009 Aurskog Høland Nærvær AS v/Jarle Nordli, Sigurd Dahl, Pål Morten Mjåland og Simen Heggedal	2008
2010 Ordfører Øivind Sand, Rælingen	2009 – Sikre en fremtid for landbruket i kommunen
2011 Kjell Thirud, Ås	2010
2012 Søndre Høland Landbrukslag	2011 – For stort engasjement
2013 Svein Stubberud, Vestby kornbon.	2012 – Et ansikt utad for

2014 Øyvind Kjølberg, Vestby Landbrukslag
2015 Trond Qvale, Nes.
2016 Brita Skallerud

2017 Grøndalen Gård -
Anne Birte Olsen og Hans Arild Grøndahl
2018 Jan Stabbetorp

2013 – Varning av jordbruksareal
2014 - Helhetlig matproduksjon
2015 - Mangeårig engasjert
tillitsvalgt
2016 - Gårdsmeieri med
produksjon av Nyr og solcelletak
2017 - Mangeårig rådgiver innen
korn og miljø, pådriver for oppstart av Grønt fagsenter Hvam

Åpen Gård-vertskap 2018 (diplom og «Malawi-geiteflokk»-vertskap får gratis plass på Landbrukshelga):

Åpen Gård Ås
12.8. Åpen Gård Eidsvoll
19.8. Åpen Gård Ullensaker
25.8. Åpen Gård Hurdal, Hurdal Stadion
26.8. Åpen Gård Asker og Bærum
26.8. Åpen Gård Nannestad
22.9. Åpen Gård Aurskog Høland, Maxbohallen Bjørkelangen

3/19 19/00028-2 Intern høring om husdyrkonsesjon på gris

Vedtak

Akershus Bondelag støtter i hovedsak forslaget til justering av konsesjonsregelverket. Markedsbalanse er avgjørende for økonomien i svineproduksjonen, og regler som kan fjerne praksisen med engangspurker er et verdifullt bidrag i denne sammenheng. Overgangsordningen må settes til maksimalt tre år. Administrasjonen utformer Akershus Bondelags innspill i tråd med styrets konklusjoner.

Saksutredning

Bondelaget fikk den 18. desember 2018 oversendt forslag til regelverksendring på husdyrkonsesjon gris. Dette er en oppfølging av jordbruksoppgjøret 2018 om engangspurker. Bondelaget ønsker å få fylkeslagenes synspunkter på forslaget innen 25. januar 2019.

I møtet gjennomgikk Eli Berven hovedpunktene i forslaget som skal hindre praksisen med engangspurker. Styret var enige i at overgangsordningen med midlertidig konsesjon for produsenter som anvender engangspurker maksimalt skal settes til tre år.

Departementets forslag til regulering av engangspurker:

- Videreføre konsesjonsgrensa på 105 avlspurker og samtidig stille krav om at en ikke kan utrangere flere enn 140 avlspurker i løpet av et år. Det gir et forhold mellom innsatte og utrangerte purker på 1,33.
- Purkeringer kan maksimalt kan utrangere inntil 940 avlspurker per år, foredelingsbesetninger inntil 300 purker og formeringsbesetninger inntil 175 purker.
- Kombinertbesetninger kan levere inntil 2100 slaktegris. Slaktegris telles som en konsesjonsenhet. Avlspurker teller 20 enheter og utrangert avlspurke 15 enheter. Eks. leverer en kombinert besetning 1100 slaktegris og har 50 avlspurker, kan man max utrangere 67 purker.
- Det kan gis midlertid konsesjon til produsenter som i 2017 eller 2018 har utrangert flere avlspurker enn ny forskrift tilsier. Konsesjonen skal ikke gis lenger varighet enn til og med 2021.

Høringsfrist: 18. mars 2019

Vedtak

Administrasjonen utformer et høringssvar i tråd med synspunktene fremkommet i styremøtet.

Saksutredning

Bakgrunnen for saken er resolusjon vedtatt på årsmøtet i Norges Bondelag 2018:

«Norges Bondelag godtar ikkje dårleg dyrevelferd og vil ha nullvisjon for dyrevelferdssaker. Det inneber at regelverket på dyrevelferd skal følgjast på alle norske husdyrbruk.

Noreg har eit strengt regelverk for dyrevelferd samanlikna med andre land i Europa. Dei aller fleste husdyrprodusentar i Noreg driv i tråd med dette regelverket. Nye funn frå Mattilsynet viser at feil blir gjort. Årsmøtet i Norges Bondelag tar funna på alvor. Brot på regelverket er heilt uakseptabelt, og eit samla landbruk skal ta ansvar for god dyrevelferd. Næringa implementerer no dyrevelferdsprogram hos alle slaktegrisprodusentar. Dette skal betre tilhøva for dyra gjennom auka kompetanse, haldningsskapande arbeid og jamnlege besøk av veterinær. Det er rutinar for å følgje opp bønder som ikkje tar vare på dyrevelferda.

Norske bønder skal produsere kvalitetsvarer og jobbe systematisk for god dyrevelferd.»

Fylkeslagene er bedt om å besvare/komme med innspill til følgende spørsmål:

- *Mener dere at å bygge grunnmur i dyrevelferdsarbeidet gjennom dyrevelferdsprogrammer vil være målrettet strategi for generisk arbeid med dyrevelferd i landbruket?*
- *Har dere innspill til hvordan Norges Bondelag kan jobbe for å oppnå nullvisjon for brudd på dyrevelferdsregelverket i henhold til årsmøtevisjonen?*

Frist for innspill er 23. januar.

Drøfting

Til første kulepunkt må svaret være ja. Vi vil ha et program som løfter hele næringa. Det er næringa og/eller myndighetene som må sette standarden og eie eventuelle kvalitetsmerker, ikke Dyrevernalliansen eller andre. Det er også næringa og myndighetene som må ha revisjons- og kontrollfunksjonen.

Andre kulepunkt er mer omfattende, og reiser flere problemstillinger. Punktene nedenfor er ment som innspill til diskusjon i styret:

- Det viktigste spørsmålet er: Hva er definisjonen på god dyrevelferd? Hvem definerer hva som er god dyrevelferd?
- Har vi verdens beste dyrevelferd? Vi møter påstander om at det ikke stemmer. Hvis det er tilfelle, kan vi dokumentere det? Det må her skilles på det generelle (lovpålagte) nivået og «de beste» produsentene i land vi sammenligner oss med.

- Dyrevelferd går i to retninger: Mot bonden og mot forbruker. Blant forbrukerne er det en liten men økende andel som ikke vil bruke dyr til mat, klær, osv. For disse er nullvisjon for regelbrudd at vi ikke har husdyr i det hele tatt. Denne gruppen må anses som «tapt» i vårt arbeid med dyrevelferd.
- Uansett hvor godt regelverket blir, og hvor flinke husdyrbøndene blir til å etterleve regelverket vil det dukke opp saker som får oppmerksomhet i media. Noen av sakene vi har sett er totalt uakseptable. Andre saker er bagatellmessige, og så er det en del saker et sted imellom. Bøndernes organisasjoner skal stå opp for medlemmene, spesielt der de føler seg urettferdig behandlet. Men det har tidvis vært en tendens at vi bruker mye tid på å så tvil om funnene, i stedet for å adressere utfordringene. Vi ender opp med å vinne slaget men tape krigen, fordi opinionen kun leser den første overskriften.
- Vi må antakeligvis akseptere at det kan skje ulykker og uhell. Men vi skal hele tiden ha en bevissthet og rutiner for å redusere risikoen for at det skjer uhell. En død gris som har blitt liggende litt for lenge i bingen ser ille ut på bilder, selv om bonden følger strenge rutiner for dyrevelferd. Men på et gårdsbruk hvor det er mye rot og alt går litt på halv tolv kan hevde å ha god dyrevelferd fordi det ikke skjer uhell. Men risikoen for at vil skje uhell er mye høyere hos «rotekoppen».
- Nøkkelen til god dyrevelferd er et godt samarbeid med eksterne kontrollører/inspektører fra Mattilsynet m.fl. Vi kan dokumentere så mye vi vil i KSL, men det må være et eksternt kontrollorgan som er dommer. Organisasjoner med særinteresser skal ikke være dommer, f.eks. Dyrevernalliansen.
- Det må bli større åpenhet og lavere terskel for varsling. Men det krever at varslene håndteres profesjonelt, hvor rådgivning er første steg. Samtidig må det være mulig å bruke hardere virkemidler hvis ikke avvik rettes og pålegg etterlevs. I dag tar det i mange tilfeller for lang tid fra første varsel/avvik til husdyrhold opphører.

Eksempel: «Dyrevernmerket»:

**FORSKJELLER PÅ DYREVERN-
MERKET OG VANLIG MELK/KJØTT FRA
MELKEKUPRODUKSJON**

	DYREVERNMERKET	ØKOLOGISK MELK/KJØTT	VANLIG MELK/KJØTT FRA STORFE (OFFENTLIGE MINIMUMSKRAV)
LØSDRIFT	Ja	Ikke krav, fortsatt kyr på bås	Ikke krav, fortsatt kyr på bås
FØDSEL	I egen bingje eller på beite, der kua og kalven får være i fred	Ikke krav	Ikke krav
KUA OG KALVEN SAMMEN	6 ukers samvær	3 dagers samvær	Ikke krav
MELKEMENGDE TIL KALVEN	Nok melk til kalven	Ikke krav	Ikke krav
UTEMULIGHET FOR OKSER	Ja, enten beite eller luftegård	Ja, enten beite eller luftegård	Ikke krav
BEITE	4 måneders beite påbudt	Minst 2 måneder, og så lenge det er gjenvækst	2 måneders beite påbudt
OPPSTALLING PÅ SLAKTERI	Slaktning samme dag som ved ankomst	Overnatting kan forekomme	Overnatting kan forekomme
EKSTERN GODKJENNING	Ja	Ja	Nei

Vedtak

Styret tar til etterretning de fremkomne vurderinger vedr. bondens ansvar for å ha alternative løsninger dersom drikkevannsforsyningen til gården skulle svikte. Administrasjonen utarbeider plansjeserie om gården i en beredskapssammenheng til bruk på møte i HV02.

Saksutredning

Krisesituasjoner i forhold til drikkevannsdistribusjon

Vi har fått en henvendelse fra Nes kommune om ansvarsforhold vedr. krisesituasjoner for drikkevannsforsyning – i relasjon til husdyrhold:

«Vi jobber for tiden med beredskap i forhold til drikkevann, og hvordan håndtere krisesituasjoner i forhold til drikkevannsdistribusjon. En del av dette går på hvordan grensesnittet mellom vannverk og husdyrholdere i en nødsituasjon er, og hva som er vårt ansvar som kommune/vannverk og hva bøndene selv må stå for. I forhold til dette ønsker vi å holde et informasjonsmøte med bøndene her i kommunen. Vi vet hva som er vår plikt i en slik situasjon, men hvilke regler som gjelder for bonden og hvordan dette kan løses i praksis, skulle vi gjerne hatt litt hjelp med å formidle til de det gjelder. Gjerner noen eksempler på løsninger etc. Er dette noe dere har jobbet med, og eventuelt har mulighet til å bistå med?»

RJS (Regnskap- og juridisk service i Bondelaget) oversender følgende overordna betraktninger om saken:

- Ansvar for dyrs helse ligger i utgangspunktet hos dyreholder, jf. dyrevelferdsloven § 8:
- Dyreholder skal påse at driftsformer, metoder, utstyr og tekniske løsninger som brukes til dyr, er egnet til å ivareta hensynet til dyrenes velferd

Kavene til nødvendig vanntilgang er formulert forskjellige i de ulike forskriftene, men essensen er at dyrene skal sikres tilgang på tilstrekkelige mengder drikkevann av akseptabel kvalitet, se for eksempel:

- Forskrift om hold av storfe § 21 tredje ledd: Storfe skal ha tilgang på tilstrekkelige mengder drikkevann av akseptabel bakteriologisk og kjemisk kvalitet
- Forskrift om velferd for småfe § 20 første ledd: Fôring av og beitegrunlaget for småfe skal være tilstrekkelig og slik sammensatt at det dekker dyrenes behov for fôr og vann av god kvalitet, og de skal ha kontinuerlig tilgang til vann
- Forskrift om hold av høns og kalkun § 17 andre ledd, fjerde punktum: Dyra skal ha fri tilgang på drikkevann av god kvalitet.
- Forskrift om hold av pelsdyr § 17 tredje ledd: Dyrene skal til enhver tid ha tilgang til drikkevann av god kvalitet

Dersom dyreholder har basert sin drift på at tilstrekkelig tilgang til vann skal skje gjennom tilkobling til offentlig vannledningsnett, må kommunen også være ansvarlig for levering av vann til dyreholderen – som en privatrettslig forpliktelse knyttet til avtalen om tilkobling. Men dyreholderen har til syvende og sist ansvaret for at det eksisterer en planlagt og avtalt håndtering av nødvann i en situasjon der drikkevannet blir borte.

Presentasjon for HV02 om landbrukets rolle i beredskapssammenheng

Terje Romsaas har påtatt seg å holde en presentasjon på neste møte i HV02 (xx februar2019). Styret diskuterte innhold og kom med innspill.

6/19 15/00951-11 Rovdyr - Uttaksvedtak og fakkeltog 8. jan 2019

Vedtak

Styret støtter opp om aksjonen og ser at flest mulig av medlemmene i Akershus Bondelag stiller i fakkeltøget.

Saksutredning

Uttaksvedtaket 17.12.2018

Vedtaket 17.12: Regjeringen overprøver rovviltnemndenes beslutning om å ta ut tre ulveflokker inne i ulvesona. Regjeringen tillater kun å ta ut en flokk. Slettås-flokken i Hedmark.

I nyere tid har det ikke vært så mange ulv i norsk natur som det er i dag, likevel mener altså regjeringen at bestanden skal øke. Bruken av skogen og fjellet til næring er viktig for svært mange bygdesamfunn, men med en voksende ulvebestand inne i ulvesona har dette blitt stadig vanskeligere. For landbrukets del skaper dette også problemer utenfor sona, fordi en økende ulvebestand vil føre til flere streifulv som angriper beitedyr i beiteområder.

Fakta om Ulvesonen (forvaltningsområdet for ulv):

- Etablert gjennom rovviltforliket i 2004, og inkluderer deler av fylkene Hedmark og Akershus, samt hele Oslo og Østfold-fylker.
- Gjennom ulveforliket 2016 ble noen av grensene for sonen flyttet og det ble satt et bestandsmål.
- Bestandsmålet er 4-6 ynglinger hvert år, hvorav minst tre skal skje i helnorske flokker. Her er såkalte grenseflokker inkludert, med en tellingsfaktor på 0.5 yngling pr flokk.
- Ulvetellingene fra vinteren 2017/2018 påviste 10,5 ynglinger i Norge. Det ble påvist 115-116 ulver med helt eller delvis tilhold på norsk areal. I fjor vinter ble to flokker tatt ut, slik at den offisielle bestanden våren 2018 var på 8,5 ynglinger.
- Rovviltnemndene i region 4 og 5 (Hedmark, Akershus, Oslo og Østfold) fattet en felles kvote på 17 ulver fordelt på tre revirer innenfor ulvesonen Slettås, Mangel og Hobøl.
- Lisensfellerperioden innenfor ulvesonen starter 1. januar. Rovviltnemndenes vedtak ble påklaget.
- Våren 2017 la Stortinget vekt på at sonene ikke skulle bli et reservat i Innst. 257 L (2016–2017) Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen Prop. 63 L (2016–2017):
- Senest i 2017 sa Stortinget med et flertall fra Arbeiderpartiet, Høyre, Frp og KrF at de IKKE ønsket at ulvesonen skal utvikles til et ulvereservat. Det samme flertallet sa at ulven skal ha et sterkere vern innenfor enn utenfor sona, men det skal fortsatt være rom for lokal næringsutvikling, bosetting, alminnelige sosiale aktiviteter og fritids- og friluftaktiviteter innenfor ulvesonen på samme måte som andre distrikter.

Rovdyrpolitisk fakkeltog 8. januar 2019

Det arrangeres fakkeltog mot regjeringens rovviltvedtak den 8. januar i Oslo.

Vi mener at regjeringa må etterleve Stortingets bestandsmål for rovviltbestandene, nå er vi grundig lei og krever at Erna tar ansvar!

Akershus Bondelag setter opp transport fra Aurskog-Høland, men oppfordrer for øvrig deltagere til å bruke kollektiv transport til byen.

Norges Bondelag står bak arrangementet i samarbeid med Norskog, Norges skogeierforbund, Glommen skog, Norsk bonde- og småbrukarlag, Norsk sau og geit, Norges Jeger- og fiskerforbund, Norsk Almenningsforbund og Folkeaksjonen Ny rovviltpolitikk

Vedtak

Sakene tas til etterretning.

Saksutredning

Vestby:

- Utbygging av Såner brannstasjon i Vestby vil medføre nedbygging av noe matjord. Her er det laget en «matjordplan», men ikke en plan for jordflytting (av hele jordprofilen). Matjorda tenkes da brukt mer som jordforbedringsmateriale. Dette er en svært uheldig praksis. I tillegg snakkes det fortsatt i Vestby om etablering av et «jordfond» til bruk ved flytting av jord når dyrka mark omreguleres til andre formål.
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus opphevet kommunens konsesjon for et gårdsbruk kjøpt av et aksjeselskap. Noe av bakgrunnen for opphevelsen er at selskapets eiere har et formål som ikke er forenelig med varig drift av gårdsbruket.

Eidsvoll:

- Ministeren har godkjent utbygging av ny skole på jorde ved Eidsvoll sentrum. Dette er en sak Akershus Bondelag sammen med lokallaget har jobbet mye med. Også i denne saken er jordflytting et tema, da det viser seg at NSB er interessert i topplaga til sitt prosjekt for dyrking i forbindelse med ny jernbane fra Minnesund til Eidsvoll. Dermed ser det ut til at også her blir ikke «jordflytting» gjennomført i komplett skala.
- Terje Romsaas har sendt et manus til Aftenposten og Nationen i et forsøk på å få belyst denne og lignende saker.

Orienteringssaker

1/19   18/00898-1   Orienteringssaker Akershus januar 2019

Følgende orienteringssaker var utsendt med innkallingen:

- Sammen drag organisasjonsinnspill Bondelaget
- Endret forskrift midler til investeringer (IBU)
- UAØ, Utmarksmelding 3/2018
- Høringsinnspill fra Akershus Bondelag i organisasjonssaken
- Kunngjøring av vernetiltak i skog Akershus (frivillig vern)